

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ” СИМЕОНОВГРАД

ул. „Иван Арнаудов” №10, тел 0882997099

ПРОГРАМА

**ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ
ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ**

**ОТ НУ”ОТЕЦ ПАИСИЙ”
гр.СИМЕОНОВГРАД**

(2022 – 2023)

ВЪВЕДЕНИЕ

Общата подкрепа стои в основата на образованието насочено към развитие на децата и учениците като уважаващи себе си, автономни и свободни личности.

Общата подкрепа изгражда условията на образователната среда на ниво ПГ, ниво клас и ниво училище за всички деца и ученици. По този начин подкрепата реорганизира системата, така че никое дете да не остане извън нея. Подкрепата става част от организацията на училището като функционираща среда.

На ниво ПГ и ниво клас, подкрепата е насочена към превенцията на обучителните затруднения - това са трудностите, които децата срещат в усвояване на учебния материал, без те непременно да са от характера на специфичните нарушения на способността за учене.

На ниво училище подкрепата е насочена към комуникацията и сътрудничеството между различните педагогически специалисти, създаването на екипна работа, консултиране и обмен за начини на работа. По този начин подкрепата е първоизточник за планиране на обучението в класната стая, за изграждане на връзки между различните професионалисти и формиране на професионалната общност на училището.

ПРОБЛЕМАТИКА, СВЪРЗАНА С ОБРАЗОВАТЕЛНАТА ИНТЕГРАЦИЯ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА И ДЕЦА И УЧЕНИЦИ СЪС СОП

Образователната интеграция изисква защита правата на децата и учениците, недопускане на дискриминация и осигуряване на адекватни предпоставки за социална реализация. Тя не допуска сегрегация и автосегрегация на децата и учениците от етническите малцинства, децата и учениците със СОП, както и асимилация против тяхната воля и против волята на техните родители. Насърчава и подпомага межкултурния обмен и съхраняването и развитието на различните културни идентичности. Образователната интеграция е процес, при който децата и учениците със СОП и от етническите малцинства, се обучават в съответствие с българското законодателство и релевантните международни договори, които са ратифицирани, обнародвани и влезли в сила за Република България.

Задължение на детските градини и училищата е да приемат и да обучават деца и ученици със специални образователни потребности и с хронични заболявания, като осигуряват съответната подкрепа според потребностите на тези деца и ученици.

Разбиране за понятието „образователна интеграция“ в контекста на приобщаващото образование

Образователната интеграция е институционален процес, при който спадат деца и ученици, чиито родители определят своята принадлежност към етнически общности, които са различни от българската и са носители на определен тип етнокултурни различия.

Ролята на училищното приобщаване е да осигури равен достъп до образование на децата и учениците от етническите малцинства ,като се разшири обхвата на децата в задължителната предучилищна и училищна възраст и намаляване на преждевременно напускане на училище.

Практическата реализация на този тип интеграция в българските детски градини и училища се осъществява в следните направления:

- Осигуряване на равен достъп до качествено образование за всички деца и ученици;
- утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система;
- създаване на предпоставки за успешна социализация на децата и учениците от етническите малцинства и деца и ученици със СОП;
- съхраняване и развиване на културната идентичност чрез изучаване на история и култура;
- поощряване на взаимното уважение, разбирателството и сътрудничеството между всички деца и ученици, независимо от етническата им принадлежност или интелектуален и физически дефицит.

За реализацията на стратегията за приобщаване е абсолютно наложително отстраняването на следните слабости:

- Недостатъчното обхващане на деца от уязвимите етнически общности в предучилищното възпитание и подготовка;
- невъзможност за преодоляване на предразсъдъци по етнически признак и деца и ученици със СОП;
- недостатъчното владение на български език при постъпване в първи клас;
- липсата на методически инструментариум за намаляване на стреса и осигуряване на плавен преход от майчиния към овладяване на официалния език;
- отсъствието на връзка на институциите с местните общности при търсене на обществена подкрепа за провеждане на интеграционните политики;
- недостатъчното ефективно сътрудничество на институциите;
- липса на подкрепа от страна на родителите и привличането им като партньори в провеждането на интеграционните политики;
- липсата на механизъм за проследяване на миграцията на деца и ученици в други държави и записването им в училища в съответната държава;

I.ЦЕЛИ

- Пълноценна социализация на деца и ученици от етническите малцинства и деца и ученици със СОП;
- гарантиране на равен достъп до качествено образование за децата и учениците от етническите малцинства и тези със СОП;

- съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства;
- гарантирано обучение в дух на толерантност и недискриминация;
- обновяване на методите за работа с деца с дефицити в обучението с цел тяхната реинтеграция;
- приобщаване на родителите от небългарски етнически произход към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот;
- превенция на деца и ученици от отпадане от училище .

II. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ

- Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата и учениците от етническите малцинства и деца със СОП;
- осигуряване на ефективен координационен механизъм между заинтересованите страни за провеждане на успешни интеграционни политики;
- специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес;
- работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси;
- реализиране на общинско равнище на планове за поетапна десегрегация, основани върху анализ на образователните потребности и обществените нагласи, осигурени с целево финансиране и обвързани с конкретни срокове и отговорни институции;
- включване в общинските планове за интеграция на етническите малцинства на мерки, насочени към предотвратяване на вторичната сегрегация, според спецификата на населеното място;
- съвместна работа с общинския ЦОП;
- осигуряване на разнообразни форми на допълнителна подкрепа за децата от етническите малцинства и тези със СОП ,за изравняване на стартовите им позиции при постъпване в образователната система;
- осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда, включително за преподаване на български език на деца, за които той не е майчин;

- осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи;
- разработване на празничен календар с изяви на ученици от различните етноси в плана за дейността на училището за съответната учебна година;
- разпространение на добри практики за запазване и популяризиране на културните традиции на етническите общности чрез съвременни технологии;
- активно участие в различни форми на самоуправление в училищния живот;
- свободно общуване в междуетническа среда и свободно изразяване на мнение;
- стимулиране на активност и самостоятелност при решаване на конфликтни ситуации по мирен начин;
- разработване на индивидуален учебен план и индивидуална учебна програма на деца и ученици със СОП.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Участие на всички заинтересовани страни в процеса на образователната интеграция;
- повишен обхват в детски градини и училища на подлежащите на задължително образование (5-16-годишна възраст);
- успешно интегрирани деца и ученици от малцинствата и със СОП в мултикултурна образователна среда в училище;
- повишен дял на учениците от етническите малцинства ,неотпаднали и завършили начална степен;
- придобити знания, умения и компетентности за работа в мултикултурна образователна среда в подготовката на педагогическите специалисти;
- популяризиране на добър опит от заинтересованите страни по разработване и прилагане на политики и мерки в областта на образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства и такива със СОП.

III. ПЛАНИРАНЕ, НАБЛЮДЕНИЕ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

1. Планиране и източници на финансиране

Срокът за изпълнение на целите на Стратегията се определя до 2020 година. Периодът на нейното действие е съобразен с общите усилия на национално ниво за усвояване на Европейските структурни и инвестиционни фондове, съответстващ на Стратегията на ЕС „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и новия програмен период 2014 – 2020 г.

Изпълнението на Стратегията се осъществява чрез План за действие (2015-2020), утвърден от министъра на образованието и науката. В Плана се дефинират конкретните дейности в изпълнението на всяка цел, сроковете, отговорните институции, източниците на финансиране. Определят се базовите и целеви стойности на индикаторите за оценка на изпълнението на целите.

До края на м. февруари 2018 г. се отчитат междинните резултати от изпълнението на Плана пред министъра на образованието и науката. Отчитането на резултатите се предшества от анализ и оценка на въздействието, заедно с препоръки за актуализиране/отпадане или за нови мерки за следващия период. Анализът и оценката на изпълнението може да се възложи на външна организация и/или на екип от МОН и другите участници в изпълнението на Плана. При необходимост може да се удължи времето за осъществяване на неизпълнените ангажименти; извършва се актуализиране на някои дейности или се прекратява тяхното изпълнение, както и се допълват нови дейности.

Основен източник за финансиране на Стратегията е Държавният бюджет чрез бюджетите на общините и делегираните бюджети на училищата и детските градини. В изпълнението на проекти за по-добрата интеграция на деца и ученици от етническите малцинства се използват и средства от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., както и от други оперативни програми, финансирани от ЕС и национално съфинансиране. Използват се и възможностите за

16

програмно финансиране на политики и дейности по национални програми и външно финансиране от държави, извън ЕС за развитие на средното образование.

Други източници са спомоществателство (спонсорство), дарения, средства по двустранни договори и др.

2. Индикатори за реализиране на Стратегията

Основните индикатори за реализиране на Стратегията са индикатори за изпълнение и резултат.

Индикатори за изпълнение

- Брой подготвителни групи от предучилищна възраст, в които се изпълняват мерки за по-пълно обхващане и задържане на деца на 5 и 6-годишна възраст от етническите малцинства и такива със СОП в образователната система;
- брой родители от етническите малцинства, чиито деца не посещават редовно детска градина или училище
- брой ученици между 7 и 11-годишна възраст от етническите малцинства, участващи в програми за превенция на ранното отпадане от училище;
- брой ученици между 7 и 11-годишна възраст от етническите малцинства и деца и ученици със СОП ,интегрирани в образователната система;
- брой педагогически специалисти, включени в обучения за развитие на уменията за работа в мултикултурна среда.

Индикатори за резултат

- Дял от децата, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка 5 и 6 години;
- дял от децата, подлежащи на задължително образование (от 7 до 16 години), обхванати в училище – по класове или по етапи;
- дял на отпадналите от училище за една учебна година;
- дял на учителите, преминали обучение за работа в мултикултурна образователна среда;
- резултати от национални външни оценявания на учениците по български език и литература и другите учебни предмети, по които се извършва;
- среден успех от външното оценяване при завършване на начален етап на образование (IV клас): общ или поотделно от изпитите по Български език и литература, Математика, Човек и природа и Човек и общество.

Наблюдението на изпълнението на Стратегията има за цел:

- Отчитане на постигнатите резултати;

- отчитане отношението между постигнатите резултати и вложените средства;
- анализиране постигнатите и набелязване на нови/актуализирани мерки;
- информиране участниците за актуалното състояние на изпълнението на Стратегията и за участието на отделните страни в изпълнението ѝ;
- предлагане актуализиране на мерките, поради настъпили промени в средата за изпълнение на Стратегията и др.